

[Hanne Severinsen]

kan genskabe naturen, som den så ud før 1960.

Samtidig må vi ikke glemme, at vi her taler om 4.000 ha indvundet jord, hvoraf det meste er noget af landets bedste landbrugsjord, som absolut ikke fortjener betegnelsen marginaljord.

I Venstre hilser vi med stor tilfredshed, at der er blevet dannet en lokalkomite bestående af alle de berørte parter. Det er vigtigt, at hele problemstillingen bliver grundigt belyst, og at vi ikke trækker firkantede løsninger ned over nogen.

En hurtig forbedring vil vi nok kunne opnå ved en ændret slusepraksis. Det er ikke således, at vandspejlet i Ringkøbing Fjord nødvendigvis må hæves hele året; man kunne eventuelt forestille sig fra midten af maj til midten af august. Men en ændret slusepraksis uden hævning af vandspejlet vil kunne sikre, at der kommer mere saltvand til fjorden.

En anden hurtig forbedring vil vi også kunne opnå ved at skabe et delta. Dette er Egvad Kommune allerede i god gang med på sin side af åen, og der er forventning om, at Skjern Kommune følger efter i den nordlige del af udmundingen. Her vil der blive mulighed for at få dannet nogle overrislingsområder, hvor vandet kan ligge og aflejre nogle af stofferne og blive iltet, før det løber ud i Ringkøbing Fjord.

Hvis man på visse strækninger, specielt i området mellem hovedlandevejen Skjern-Tarm og Borris, fjerner digerene, vil man også her kunne skabe nogle engarealer, hvor åen kan få lejlighed til at sno sig igen, og en yderligere iltning vil f.eks. kunne opnås ved, at man lægger bunker af sten, de såkaldte stryg, rundt om i åen, så man også på den måde skaber snoninger og iltning.

Men før man går i gang med så stort et projekt, bør sagen undersøges ganske nøje. Man bør også undersøge, om man ikke ved jordudskiftninger og jordfordeling kan inddrage den jord, som er nødvendig, og det er muligvis kun 10-15 pct.

Man bør også være opmærksom på, at Skjern Å har ca. 10 pct. af al afvanding her i landet. Det betyder, at den også modtager spildevand fra en umådelig stor del af Jylland, og det betyder desuden, at megen forurening ikke skyldes den manglende snoning, men simpelt hen, at vandet har en dårlig

kvalitet. Med regeringens handlingsplan skulle vi gerne sikre, at vi i de kommende år slipper for udledninger af forurenede vand i åsystemet, og det vil også hjælpe væsentligt på fjordens tilstand.

Det projekt, som blev gennemført i 1960'erne, var tænkt godt, og det har skaffet meget god landbrugsjord til egnen. Det giver udbytte og dermed arbejde og indtjening til mellem 600 og 800 personer, og det ville være meget forkert uden videre og i panik at afskrive, hvad man her har nået.

Det er derfor praktiske løsninger, vi har brug for. Det er undersøgelser, der sikrer, at vi kender alle konsekvenser, før vi går i gang. Dette er meget vigtigt, og det er også vigtigt, at vi medinddrager alle lokalinstanser. Det, vi nok er mest kritiske over for i det socialdemokratiske forslag, er derfor, at man skal være færdig på en bestemt dato med forundersøgelserne. Det mener vi er at foregribe begivenhedernes gang, så meget desto mere som man allerede er i gang med nogle af de delløsninger, der skal til.

Venstre kan derfor ikke anbefale forslaget, som det foreligger, men vil naturligvis arbejde meget grundigt med det i udvalget, så vi kan få belyst, hvordan vi mest hensigtsmæssigt får opfyldt intentionerne, for dem er vi nemlig enig i.

Gade (SF):

Det forslag, vi behandler i dag, handler jo i realiteten om, at vi skal tage stilling til, om vi vil sige tydeligt og klart, at det projekt, man satte i værk i begyndelsen af 1960'erne, var en katastrofe, en miljøkatastrofe, og at det måske er den største samlede forkerte anlægsforanstaltning, der er foretaget, som har ødelagt miljøet.

Jeg kunne godt have lyst til at citere fra Folketingets forhandlinger i 1966 den 11. oktober, spørgetiden. Da sagde et æret medlem, hed det vist dengang, i spørgetiden:

»Spørgsmålet om at gøre Skjern Å til en kanal blev rejst for mange år siden som et spørgsmål om at skaffe beskæftigelse og landbrugsjord. Nu er der ingen grund til beskæftigelsesforanstaltninger, og landbrugsjord synes vi at have for meget af . . . «

Det ærede medlem sagde videre:

»Hvad vi opnår for disse 30 mill. kr.? Vi opnår at få spoleret en enestående smuk na-